

An aerial photograph of a Dutch town, likely in the Amstel, Gooi, and Vecht region. The image shows a dense residential area with numerous houses and buildings, interspersed with green fields and a network of canals. The canals are filled with water and surrounded by trees and vegetation. The overall scene is a mix of urban development and natural landscape.

Verkiezingsprogramma Christen Unie 2023-2027
Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

Annacarina Klein
December 2022

**Christen
Unie**
Amstel, Gooi en Vecht

	2
Voorwoord	2
Inleiding	3
Verantwoord waterbestuur	4
Het waterschap gaat ergens over!	4
Dit is onze motivatie.....	4
Zo doen we ons werk	4
Speerpunten ChristenUnie AGV komende verkiezingen.....	4
Onze kandidaten voor het waterschapsbestuur	5
Wat mag u verwachten van ons team van kandidaten voor het waterschapsbestuur?	6
Het waterschap bevordert de gezondheid van mens, flora en fauna	6
Het waterschap biedt perspectief aan Landbouw en Economie	9
Het waterschap beschermt tegen de bedreigingen van water	12
Het waterschap werkt klimaatbestendig	15
Het waterschap werkt circulair en energieneutraal	17
Het waterschap zorgt voor natuur en milieu	19
Het waterschap brengt water en recreëren samen	21
Het waterschap werkt in dienst van de samenleving	22
Het waterschap gaat verantwoord om met uw geld	24

Waterschap AGV
Korte Ouderkerkerdijk 7
1096 AC Amsterdam

www.agv.nl

www.noordholland.christenunie.nl

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

De stenenbeer. Een dam (1851) bij Muiderslot is onderdeel van de stelling van Amsterdam, doet nog steeds dienst om het water uit het IJsselmeer (Zuiderzee) tegen te houden.

Voorwoord

Het waterschap is het oudste democratische bestuur in Nederland en Europa. Het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (afgekort AGV) is een van de oudste waterschappen. Waarschijnlijk was Floris V, graaf van Holland en Zeeland (13^e eeuw), ook wel genoemd "der keerlen god", de eerste bestuurder die een baljuw aanstelde als dijkgraaf.

Het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht werkt in een gebied waar ruim 1,3 miljoen mensen leven, werken en recreëren. Het beheergebied van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht ligt in de provincies Noord Holland, Utrecht en een klein deel van Zuid Holland. En ligt vooral in het westen onder NAP¹. Het bestaat uit zowel een stedelijk als een landelijkgebied met voornamelijk veenweideland en kwetsbare natura 2000 gebieden. Van oudsher is het gebied bedreigd door water en zijn er dijken aangelegd en onderhouden. Veel partijen hebben belangen en land in dit gebied. De boeren houden het agrarische landschap in stand; zonder hen zou het gebied er binnen een paar jaar heel anders uitzien. Tegelijkertijd is er de verstedelijkingsdruk, die zich manifesteert in grote stads- en dorpsuitbreidingen. Allen willen graag 'droge voeten' hebben. De klimaatverandering zorgt voor grote opgaven op het gebied van waterbeheer. Met andere woorden een complex, gelaagd landschap dat om integrale aanpak vraagt.

Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht is een ambitieus en duurzaam waterschap dat een bijdrage levert aan de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen. Het waterschap AGV wil in 2025 energieneutraal zijn door de inzet van duurzame energiebronnen zoals zon en wind, biogas (groengas) en aquathermie (warmteopwekking uit water). Hiervoor wordt er o.a. op de RWZI West (riool water zuiverings installatie) een windpark gerealiseerd. De opgewekte windenergie draagt tevens bij aan de uitvoering van de Regionale Energiestrategie (RES). In de Visie AGV Circulair staan de ambities voor hergebruik van alle stoffenstromen. Zo werkt AGV toe naar een klimaatneutraal Waterschap. De ChristenUnie zet zich met volle overtuiging in om in de nieuwe bestuursperiode door te gaan met de kerntaken, de uitdagingen en duurzaamheidsambities van het Waterschap AGV.

Annacarina Klein, MA

---

¹ NAP: Normaal Amsterdams Peil. Op 18 oktober 1818 besloot Koning Willem I dat we overal in het land het Amsterdams Peil (stadspeyl) gingen gebruiken. Vanaf 1891 heet het AP het Normaal Amsterdam Peil (NAP). Het NAP en het AP zijn dus hetzelfde.

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

Inleiding

Door de klimaatverandering warmt de aarde op, de bodem daalt en de zeespiegel stijgt. De wetenschappelijke inzichten van het KNMI, het IPCC(febr. 2022)² zijn heel duidelijk. Als we de klimaatdoelen van Parijs willen halen moeten we wereldwijd zorgen dat de CO2 uitstoot vermindert. Want zo schrijven de wetenschappers de klimaatveranderingen voltrekken zich sneller dan gedacht. Er zullen meer droge zomers komen en meer hevige piek regenbuien, hoosbuien. Wat maakt dat er meer ruimte voor water nodig is. Tegelijkertijd willen we ook water sparen voor droge tijden. Om ook de leefomgeving gezond te houden. Dit vraagt om een daadkrachtig water-, klimaat- en energiebeleid van de Waterschappen en dus ook van AGV.

Met juist beheer zorgt AGV voor voldoende schoon water en droge voeten voor iedereen die in het beheergebied woont en werkt. Een groot deel van het gebied ligt immers onder NAP³, daarom zorgen we dat de dijken stevig blijven en dat de assets(de 240 gemalen, 3 molens, 105 sluizen, 590 stuwen en schotten) goed worden onderhouden.

Een andere kerntaak is de zorg voor de kwaliteit van het water(1600 km watergangen, 10.000 ha open water)dit is verbeterd maar moet en kan nog beter. Het zuiveren van afvalwater (douche, toilet, afwas) gebeurt met de nieuwste technologieën waardoor er nog meer verontreinigende stoffen uit het water worden gehaald. De extra trap zuiveren, die dit mogelijk maakt, hoort in alle rioolwaterzuiveringen(dat zijn er 12) van AGV.

De ChristenUnie is een groot voorstander van zoveel mogelijk winnen van energie en grondstoffen⁴ uit het zuiveringsproces. De rioolwaterzuivering in het Westelijk Havengebied Amsterdam zuivert dagelijks 160 miljoen liter water. Na het zuiveren van dit rioolwater blijft er slib over. Van dit slib wordt eerst 13 miljoen kuub biogas (groengas) per jaar gemaakt en daarna struviet. Dit gas heeft dezelfde kwaliteit als aardgas. Een schone vervanger van het vervuilende aardgas. Van fosfaat wordt struviet gemaakt, een zeer vruchtbare soort mest waar planten goed van groeien(zie foto: Fosvaatje)

De grootste uitdagingen voor AGV in de komende periode zijn; het remmen van de bodemdaling, het bestrijden van de verdroging en de verzilting, op orde brengen van de financiën. En het vormen van een vernieuwde organisatie voor de samenwerking van Waterschap AGV, Waternet en de Gemeente Amsterdam.

² KNMI: Koninklijk meteorologisch Instituut. IPCC: Het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), de Intergouvernementele Werkgroep inzake Klimaatverandering van de Verenigde Naties om de risico's van klimaatverandering wereldwijd te evalueren. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/03/07/kamerbrief-over-publicatie-ipcc-rapport-climate-change-2022-impacts-adaptation-and-vulnerability>. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/03/07/22079502-bijlage-ipcc-climate-change-2022-impacts-adaptation-and-vulnerability-beleidssamenvatting>

³ diepste punt ligt -6,7 meter onder NAP. Dat is Vinkeveen.

⁴ Uit het rioolwater van 1 miljoen Amsterdammers halen we 2500 kilo struviet per dag. Jaarlijks is dit goed voor 500 ton struviet. Dit is genoeg mest voor maar liefst 10.000 voetbalvelden!

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

Verantwoord waterbestuur

In dit verkiezingsprogramma leggen we uit waar de ChristenUnie zich de komende jaren voor gaat inzetten in het waterschap Amstel, Gooi en Vecht, zodat u een goede keuze kunt maken de komende waterschapsverkiezingen.

Het waterschap gaat ergens over!

Zonder water groeit er niets. Zowel de mens, de natuur als de economie kunnen niet zonder water. Het waterschap heeft drie hoofdtaken⁵:

- 1. veilige dijken;**
- 2. voldoende en schoon oppervlaktewater;**
- 3. zuiveren van afvalwater.**

Ook zijn waterschappen cruciaal in het meewerken aan klimaatbeleid en de actuele wateropgaven van het land. Goed functioneren van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht draagt eraan bij dat de regio Amstel Gooi en Vecht een fijne plek is en blijft om te kunnen wonen, werken en te recreëren voor iedereen.

Dit is onze motivatie

Wij geloven dat de Schepper ons de zorg voor de aarde heeft toevertrouwd. Daar willen wij als goede rentmeesters mee omgaan. Wij willen ons inzetten om de aarde, als het kan, beter door te geven aan de generaties na ons. Wij zetten ons in voor een waterschap dat dienstbaar is aan inwoners en bedrijven. Wij geloven dat we de uitdagingen waar we voor staan niet alleen als overheid op kunnen lossen. We willen inwoners en bedrijven in staat stellen om daarin zelf ook het verschil te maken.

Zo doen we ons werk

De ChristenUnie staat voor verantwoord waterbestuur, weloverwogen keuzes en beheersbare kosten. Wij realiseren dat door de samenwerking op te zoeken met inwoners en bedrijven, andere overheden en belangenorganisaties. Alleen zo kunnen we bijdragen aan een toekomstbestendig en robuust watersysteem en gebruik van onze leefomgeving. Het waterschap moet zich dan ook niet beperken tot zijn hoofdtaken, maar met een brede blik kijken naar de problematiek van vandaag, morgen en de toekomst.

Speerpunten ChristenUnie AGV komende verkiezingen

1. droogte bestrijding m.n. op zandgronden (Gooi)
2. circulaire economie binnen assetmanagement, projecten en inkoop, hergebruik van grondstoffen en materialen.
3. zo snel mogelijk op orde brengen van IT en financiën.
4. sociaal kwijtscheldingsbeleid afgestemd met de gemeenten in ons beheergebied.
5. waarborgen democratisch karakter van Waterschap AGV

---

⁵ De formele naamgeving van deze taken is waterkeringenbeheer, watersysteembeheer en afvalwaterzuivering. Daarnaast zijn aan verschillende waterschappen door de provincie neventaken opgedragen.

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

Onze kandidaten voor het waterschapsbestuur

Nr.	Naam	m/v	Woonplaats
1	Annacarina Klein	v	Amsterdam
2	Jos den Hengst	m	Muiderberg
3	Hélène de Bruine	v	Amsterdam
4	Julian Heek	m	Amsterdam
5	Roel Wimmenhove	m	Diemen
6	Esther Kaper-Hartenberg	v	Kortenhoef
7	Rikkert Bor	m	Amsterdam
8	Gianni da Costa	m	Amsterdam
9	Marijke Terlouw	V	Huizen
10	Elmer Benjamin	m	Bussum
11	Aafke Vreugdenhil-de Blécourt	v	Hilversum
12	Adrie Groenendaal-Zwanenburg	v	Weesp
13	Henk Stoffels	m	Amstelveen
14	Marianne Verhage-van Kooten	v	Huizen
15	Roel Kamphuis	m	Bussum
16	Jan de Wit	m	Hilversum
17	Riekie Blom-Louwers	v	Naarden
18	Wessel Doorn	m	Huizen
19	Michel Klein	m	Bussum
20	Don Ceder	m	Amsterdam

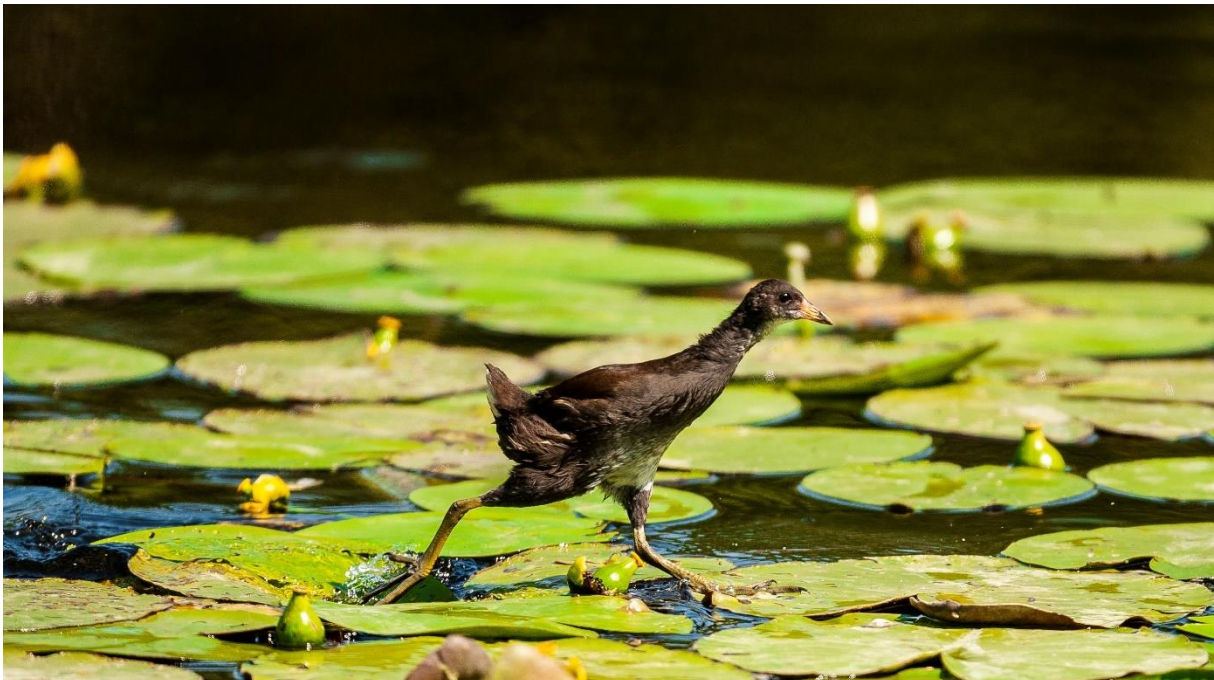
Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

Wat mag u verwachten van ons team van kandidaten voor het waterschapsbestuur?

Ons team

- heeft kennis van waterbeheer, bestuurlijke ervaring en een dienstbare, leergierige en integere opstelling;
- heeft oog voor een duurzaam waterbeheer, zodat de generaties na ons niet worden opgezadeld met problemen die we nu al kunnen voorzien;
- is in staat verbindingen te leggen met belanghebbenden in de samenleving;
- is gericht op een gezonde samenleving, waarin we mensen stimuleren om in eigen kracht problemen op te lossen en met een zelfstandige functionele overheid die er is waar men het zelf of met elkaar niet kan;
- is bereid om als goede beheerders/ rentmeester verantwoording af te leggen over onze omgang met de schepping;
- streeft transparantie na bij de besluitvorming over watervraagstukken en zorgvuldigheid bij de afweging van maatschappelijke en individuele belangen;
- is aanspreekbaar op de gedragscode van de ChristenUnie, die tot doel heeft om de integriteit te waarborgen.

Het waterschap bevordert de gezondheid van mens, flora en fauna

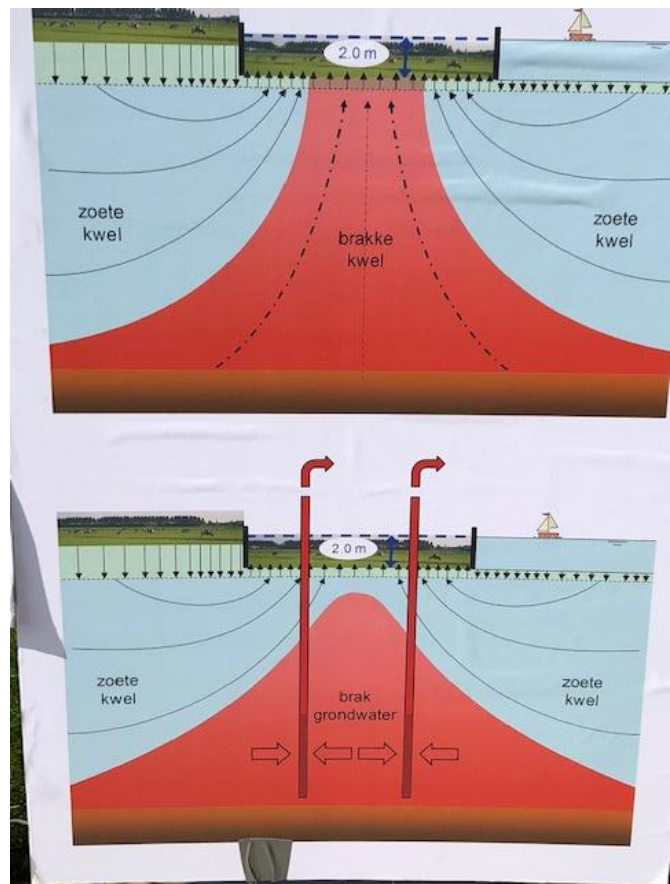
Voldoende schoon en gezond water in de leefomgeving is van groot belang voor de gezondheid van de mens en de flora en fauna. Ook de landbouw en industrie hebben groot belang bij zoet water. Maar de aanwezigheid van voldoende en schoon water is steeds

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

minder vanzelfsprekend. Daarom is het enorm belangrijk om met zorg om te gaan met het beschikbare zoete water en de kwaliteit hiervan te vergroten. De ChristenUnie zet daarom maximaal in op behoud van zoveel mogelijk zoet water van een zo goed mogelijke kwaliteit. Dat doen we bij voorkeur op een zo natuurlijk mogelijke manier.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Behoud en vergroting van onze zoetwatervoorraad.** 97 % van het water op aarde is zout. Wat er aan zoet water is, moet beschermd worden. Onze drinkwatervoorziening is ervan afhankelijk. Ook landbouw, natuur en industrie hebben belang bij voldoende, gezond en zoet water. We maken zoveel mogelijk gebruik van natuurlijke omstandigheden: bufferen van zoet water op plaatsen waar dat kan en het beter benutten en beschermen van zoetwatervoorraden in de bodem, met name de zandgronden van het Gooi. Tevens willen we, met een robuust watersysteem zoveel mogelijk verzilting terugdringen om de economische en ecologische waarde van de kwetsbare natuur gebieden en gronden in ons waterschap te behouden.
- **Verziltig.** In tijden van droogte en neerslagtekort is het beheergebied van AGV vooral afhankelijk van de zoetwateraanvoer via de rivieren en IJsselmeergebied en maatregelen om verziltig te beperken. Een lage Rijnaafvoer maakt dat er minder water Nederland binnenkomt, dan er nodig is om alle functies en gebruikers van voldoende water te voorzien. Er moeten dan in diverse regio's maatregelen worden getroffen. Zoals stremmingen en beperkingen van scheepvaart en lokaal onttrekkingsverboden. Zoals is afgesproken in de landelijke verdringingsreeks, opgenomen in de Waterwet.

Onderzoek Temmen van brakke kwel Horstermeer

De verziltig neemt toe door de zeespiegelstijging, de bodemdaling, het oprukken van de zouttong in het Amsterdam-Noordzeekanaal (na de verbreding van de sluisen bij IJmuiden en het vaker schutten), de geringere tegendruk van zoet water in droge tijden en door brak kwelwater uit polders en droogmakerijen. In droge zomers dreigt het zoute of brakke water dat uit de polders wordt uitgemalen op de ringvaarten de verkeerde richting uit te drijven, hetgeen schadelijk is voor fauna en flora. Het waterschap AGV scheidt het zoete en het brakke water om dit te bestrijden. In de droge zomers kunnen sluisen gesloten blijven of slechts beperkt opengaan wat de pleziervaart echter wel stremt. In 2022 werden extra noodpompen ingezet om vanuit het Markermeer extra zoet water naar de rivier de Vecht te pompen en

voldoende zoetwater beschikbaar te hebben voor de aanvoer naar kwetsbare natuurgebieden zoals het Naardermeer en de Spiegelplas.

- **Aanpakken van watervervuiling.** De ChristenUnie wil voorkomen dat mest, medicijnresten, microverontreiniging, chloor, frituurvet en bestrijdingsmiddelen (via het riool of direct) in het water terecht komen. Denk ook aan stoffen die door een groeiende hoeveelheid, schadelijk kunnen worden zoals bijvoorbeeld lood van vislood. Overtredingen met watervervuiling pakken we streng aan. De vervuiler draagt de kosten van sanering. Verontreinigingen door botulisme en blauwalgen worden zoveel mogelijk bestreden. We werken aan verbetering van de kwaliteit van het water uit de waterzuiveringen. Het mag geen afbreuk doen aan de kwaliteit van het oppervlaktewater. Samen met gemeenten willen we de vuiluitwerp van het riool naar het oppervlaktewater terugdringen door bijvoorbeeld het afkoppelen van regenwater en het aanleggen van extra berging in het riool.
- **Duidelijkheid over de beschikbaarheid en verdeling van zoet water.** We werken samen met Rijk, Provincies, Gemeenten en belanghebbende sectoren, met behoud van ieders verantwoordelijkheid. Voor derden moet duidelijk zijn wie voor wat verantwoordelijk is.
- **Sectorale belangen moeten niet bekostigd worden uit gemeenschapsgeld.** Als er behoefte is aan meer zoetwater dan er beschikbaar is, is het aan partijen die daar belang bij hebben om na te gaan hoe zij daarin kunnen voorzien. Als het waterschap daaraan mee kan werken, zal het dat doen. Hierbij zal de des betreffende sector wel de kosten hiervoor moeten betalen.
- **Het juiste grondgebruik op de juiste plaats kan problemen voorkomen.** Bij het toestaan van nieuwe functies in een gebied, moet rekening gehouden worden

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

met de kwantiteit en kwaliteit van het beschikbare (grond)water in een bepaald gebied. Op deze manier voorkomen we problemen in de toekomst.

Het waterschap biedt perspectief aan Landbouw en Economie

Klimaatverandering is aan de orde van de dag. De aarde warmt op. We zien steeds vaker langdurig droge periodes én wateroverlast door grote hoeveelheden neerslag. De Christen Unie wil daarom werken aan een balans tussen droge voeten aan de ene kant en het beperken van nadelige droogte aan de andere kant. In Nederland zijn we kampioen water afvoeren en we realiseren ons dat dit onnatuurlijke proces ernstige gevolgen kan hebben voor de ecologie en biodiversiteit. Dat betekent dat in droge perioden we moeten voorkomen dat sloten droogvallen en dat de grondwaterstand door een te laag oppervlakte- waterpeil verder zakt. Voor de ChristenUnie zijn water(kwaliteit) en bodem(kwaliteit) leidend voor het inrichten en het gebruiken van onze leefomgeving. Daarom vinden we dat we zorgvuldig moeten omgaan met de verschillen van grondgebruik om grondwaterstanden aan te passen. "Ruimte voor water is ruimte voor later!"

De economie werkt in dienst van de samenleving en niet andersom. Wij willen ruimte bieden aan ondernemers die waardevolle diensten leveren aan de samenleving, met oog voor de omgeving waarin deze bedrijven actief zijn. Daarbij is ons streven niet maximale groei, maar naar maximale bloei. De agrarische sector is van groot belang voor onze voedselvoorziening en levert een belangrijke bijdrage aan de economie in Nederland. Tegelijk zien we ook dat de wijze van bedrijfsvoering weer meer in balans moet komen met de draagkracht van water, bodem en ecologie.

Schape, Botshol

De ChristenUnie kiest voor:

- **Innovatie ten behoeve van herstel van ecologische waarden.** Waar mogelijk gaan we voor een natuurlijke inrichting van het watersysteem. De ChristenUnie ziet ook mogelijkheden in innovatie, zeker bij de waterzuiveringstaak.
- **Tegengaan van microverontreinigingen.** De KRW doelen (Kader Richtlijn Water) voor ecologie, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen halen we niet in 2027 als we op de huidige manier verder gaan. Gewasbeschermingsmiddelen horen niet in het oppervlaktewater. Illegale lozingen moeten worden opgespoord en beboet. Andere microverontreinigingen worden ook zoveel mogelijk bij de bron aangepakt. Hierbij moet het waterschap proactief aan de slag, waarbij niet alleen strikt wordt gekeken naar een beperkte set van genormeerde stoffen, maar naar de laatste stand van de kennis over microverontreinigingen, medicijnresten en giftige stoffen⁶. De waterschappen moeten pleiten voor het verbieden van stoffen zoals GenX en PFOS en PFOA⁷ dat in blusschuim zit en glyfosaat dat in de meest gebruikte onkruidverdelger zit⁸. Deze stoffen zijn schadelijk voor het milieu, de mens, flora en fauna. Hiertoe is samenwerking nodig op landelijk en Europees niveau.
- **Kringlooplandbouw.** De ChristenUnie wil boeren helpen om hun kringloop gesloten te krijgen. Kringlooplandbouw is beter voor de bodem en het water. Waar het mogelijk is werken we samen om een toekomstgerichte landbouw te ontwikkelen. Als waterschap kunnen we het voorbeeld geven door lokaal en biologisch in te kopen.

Kruiden in land
Breukelen

- **Een waterschap dat samenwerkt voor een duurzame leefomgeving.** De ChristenUnie kijkt niet alleen naar de kerntaken (zorgen voor schoon, voldoende en gezuiverd afvalwater), maar ook naar de ontwikkeling van een duurzame

⁶ Zoals de stof Poly- en Per Fluor Alkaly Stoffen (PFAS) waarvan de coating van een anti-aanbakpan is gemaakt.

⁷ PFOS: Per Fluor Octaan Sulfonylzuur en PFOA: Per Fluor Octaan zuur deze vallen onder de PFAS familie (Poly- en Per Fluor Alkaly stoffen. GenX stoffen (fluorhoudende polymeren) vallen onder de PFAS stoffen die schadelijk zijn voor mens, flora en fauna en worden niet afgebroken in de natuur, de zgn. eeuwige chemicaliën.

⁸ Gebruik is wettelijk toegestaan tot 15 dec. 2022. In juli 2023 gaat de EU besluit nemen. Tot die tijd is gebruik legaal. Nederlandse overheid adviseert in de landbouw niet chemische alternatieven te gebruiken.

(leef)omgeving. Dat kan een waterschap niet alleen. De ChristenUnie wil dat het waterschap dat doet in samenwerking met andere overheden, bedrijven, landbouw- en natuurorganisaties, onderwijs en andere stakeholders.

- **Stikstof.** Planten leven van stikstof, ze nemen stikstofverbindingen op uit de bodem. Echter stikstof zit ook in mest. En met hevige regenbuien spoelen meststoffen van het landbouwgebied in het oppervlakte water, waardoor de waterkwaliteit vermindert. Niet de waterschappen maar de provincies gaan over het stikstofbeleid. De ChristenUnie pleit voor een gebiedsgerichte aanpak, hierbij is van groot belang dat de provincies nauw samenwerken met de agrarische sector en AGV.

Breukelen

- **Investeren in kennis over water.** Nederland is wereldkampioen watermanagement. Bij de waterschappen is veel kennis en informatie beschikbaar. Door informatie te delen kan het waterbeheer nog beter worden uitgevoerd⁹ en voorkomen we dubbel werk. De ChristenUnie wil blijven investeren in kennis¹⁰, en samenwerking met de andere waterschappen, boeren, landbouworganisaties¹¹, inwoners natuurbeheerders, hengelsportfederaties, bedrijven, gemeenten, provincies, Rijkswaterstaat. Het gaat hierbij om kennis op het gebied van water, milieu, ecologie, handhaving en vergunningverlening. Nederlandse waterkennis is een sterk exportproduct. Waterschappen kunnen die exportontwikkeling bevorderen door internationaal (wereldwaternet) bij te dragen met hun kennis over water dijken en het zuiveren van afvalwater.
- **Jonge mensen betrokken.** De ChristenUnie wil jonge mensen betrekken bij watervraagstukken via scholen en jeugdbesturen. Zoals water ons verbindt met de hele wereld en haar bewoners, zo willen wij onze kennis en vaardigheden met hen delen. Nationaal en internationaal.

⁹ Waterschappen en Rijkswaterstaat moeten bijvoorbeeld informatie uitwisselen om te zorgen voor een goede waterverdeling.

¹⁰ Onderzoekstichting van de waterschappen ([STOWA](#)) in samenwerking met kenniscentra als TNO, TU-Delft en Wetsus.

¹¹ De LTO heeft het Deltaplan agrarisch waterbeheer (DAW) opgesteld, als uitwerking van regionale en landelijke watervraagstukken. Deze input vanuit de agrarische sector kan het waterschap gebruiken.

Het waterschap beschermt tegen de bedreigingen van water

De ChristenUnie wil dat wij en de generaties na ons, veilig in Nederland kunnen wonen en werken. Het waterschap zorgt voor de bescherming tegen water. Sterke stevige dijken, goed onderhouden waterkeringen¹² en een waterbestendige omgeving zijn van levensbelang.

Veiligheid is niet vanzelfsprekend. We moeten blijven investeren om ons te beschermen tegen de gevaren van teveel en te weinig water. De zomer van 2021 is daar een goed voorbeeld van met ongekend hoogwater in de grote rivieren en enorme overstromingschade in Limburg. En in perioden van ernstige droogte moeten we alert blijven op de toestand van de dijken.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Veilige dijken.** Het veranderende klimaat stelt hogere eisen aan het ontwerp én het beheer van dijken. Het goed uitvoeren van deze taken heeft daarom prioriteit. De verwachting is dat de waterafvoer in de grote rivieren en beken steeds meer met pieken gepaard gaat en de druk op de dijken en kades vergroot. De dijken en kades moeten bestand zijn tegen hoge piekafvoeren en langdurige droogte. Maar ook moet er gecontroleerd worden op schades door muskusratten die gangen graven in de dijk waardoor die verzwakken.

Elke 12 jaar kijken we of de dijken nog hoog en sterk genoeg zijn. Is dat niet meer zo? Dan kijken we wat er gedaan moet worden: groot onderhoud of dijkverbetering. De dijken worden in de gaten gehouden met actuele informatie uit satellietfoto's en drones. Of met sensoren in de dijk.

Ons land is kwetsbaar voor een stijgende zeespiegel als gevolg van het smelten van de ijskappen op de Noord- en Zuidpool. Dit maakt het Hoog Water Beheer Programma (HWBP)¹³, de samenwerking van Rijkswaterstaat en met de waterschappen, meer dan ooit nodig.

Versterking van de Ringdijk Watergraafsmeer in Amsterdam.

¹² Onder waterkeringen verstaan we: natuurlijke keringen zoals duinen en aangelegde keringen dat zijn dijken, dammen, stuwen, schotten, gemalen en stormvloedkeringen.

¹³ Een deel van de waterschapsbelasting gaat naar dit landelijke dijkbeheer.

- **Waterkeringen**

Het op orde brengen en houden van de waterkeringen op basis van de veiligheidsnormen van het nationale Deltaprogramma. Hierbij houden we rekening met de gevolgen van de zeespiegelstijging en de bodemdaling. Bij het versterken van waterkeringen hebben we als waterschap oog voor integrale en bredere gebiedsontwikkeling. De huidige meer risico-gestuurde aanpak van het beheer en onderhoud van de Technische Assets (sluizen, gemalen en bruggen) door Waternet en planning van vervangingsinvesteringen moeten de achterstand van beheer en onderhoud terugdringen.

Waterschot Baarsjes

- **Het goed informeren van inwoners en bedrijven over de mogelijke waterrisico's.** Veel inwoners van Nederland zijn zich niet bewust van het gevaar van water en van het wonen in een laaggelegen delta. Omdat de waterschappen hun werk goed doen, beseffen veel mensen niet hoeveel inspanningen en middelen dit vergt en wat de impact kan zijn van achterstallig onderhoud. Meer voorlichting en educatie is nodig om de bewustwording te vergroten en het belang en bestaansrecht van waterschappen onder de aandacht te brengen.
- **Calamiteiten organisatie.** De zorg voor een goed gestructureerde en geoefende calamiteitenorganisatie, zodat adequaat gehandeld kan worden bij ernstige wateroverlast of in perioden met extreem veel regen. De organisatie dient ook goed voorbereid te zijn op perioden van droogte of langdurige stroomuitval. Samenwerking met organisaties zoals het KNMI en Rijkswaterstaat blijft nodig om (plaatselijke) overstromingsrisico's in kaart te brengen. De BOWA-gemeenten, waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de provincies Noord-Holland en Utrecht werken sinds 2020 aan een regionale adaptatiestrategie als opmaat voor de uitvoeringsagenda ruimtelijke adaptatie. Hiermee wordt invulling gegeven aan de nationale afspraken in het kader van het Deltaprogramma om stresstesten, risicodialogen en uitvoeringsagenda voor

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

einde 2020 gereed te hebben. Tijdens lokale en regionale risicodialogen blijft het waterschap in gesprek met verschillende gebiedspartners over wat de impact is van de berekende stress (hoe erg is het? accepteren we het risico of niet?) en of er perspectief is om daar iets aan te doen (en door wie?). Het waterschap bepaalt, samen met de gemeenten en provincies, wie de relevante gebiedspartners zijn en op welk schaalniveau (wijk/stad/regio) we de risicodialogen voeren.

- Het verhogen van de **regionale veiligheid**. Dit doen we door ervoor te zorgen dat de dijken hoog genoeg zijn om overstroming te voorkomen. Overloopgebieden worden in stand gehouden. De afsluitbare waterkeringen worden in stand gehouden. Hierdoor wordt schade door overstroming zoveel mogelijk beperkt.

- **Zoveel als mogelijk beperken van bodemdaling**. Met name in de veenweidegebieden, groot deel van AGV beheergebied¹⁴ en diepe kleipolders hebben we te maken met ernstige bodemdaling. Oorzaken van bodemdaling zijn: veenoxidatie, (tijdelijke) grondwaterstand-verlaging, inklinking (droogte) of inpoldering. Doordat de bodem zakt en de dijker hoger worden, worden ook de gevolgen van een overstroming heviger. Bodemdaling (tussen de 4 en 10 mm per jaar) leidt tot extra CO₂-uitstoot¹⁵, kwel en verzilting.

De leefbaarheid en houdbaarheid van wonen en agrarisch gebruik in deze gebieden staat op termijn onder grote druk. Beperken van de bodemdaling door een duurzamer watersysteem levert een kostenbesparing op en minder uitstoot van CO₂. We willen daling van de bodem remmen, maar dat is niet makkelijk. Bodemdaling is een algemeen maatschappelijk probleem en niet makkelijk op te lossen. Als waterschap zorgen we voor een oppervlaktewaterpeil dat toekomstbestendig is en past bij het gebruik van de grond. De eigenaren, gebruikers, provincies en gemeenten bepalen hoe de grond wordt gebruikt. Daarom moet het waterschap samen met provincies, het Rijk, gemeenten en bewoners zoeken naar gebied specifieke oplossingen. Initiatieven van landeigenaren om bodemdaling tegen te gaan, bijvoorbeeld door onderwaterdrainage of innovatie met natte teelten, moet het waterschap zoveel mogelijk faciliteren. Met het 'Actieplan veenweide aanpak 2021-2023'¹⁶ zorgt het waterschap AGV dat de bodemdaling wordt aangepakt. op de vraag naar water, de waterkwaliteit en het voorkomen van overlast.

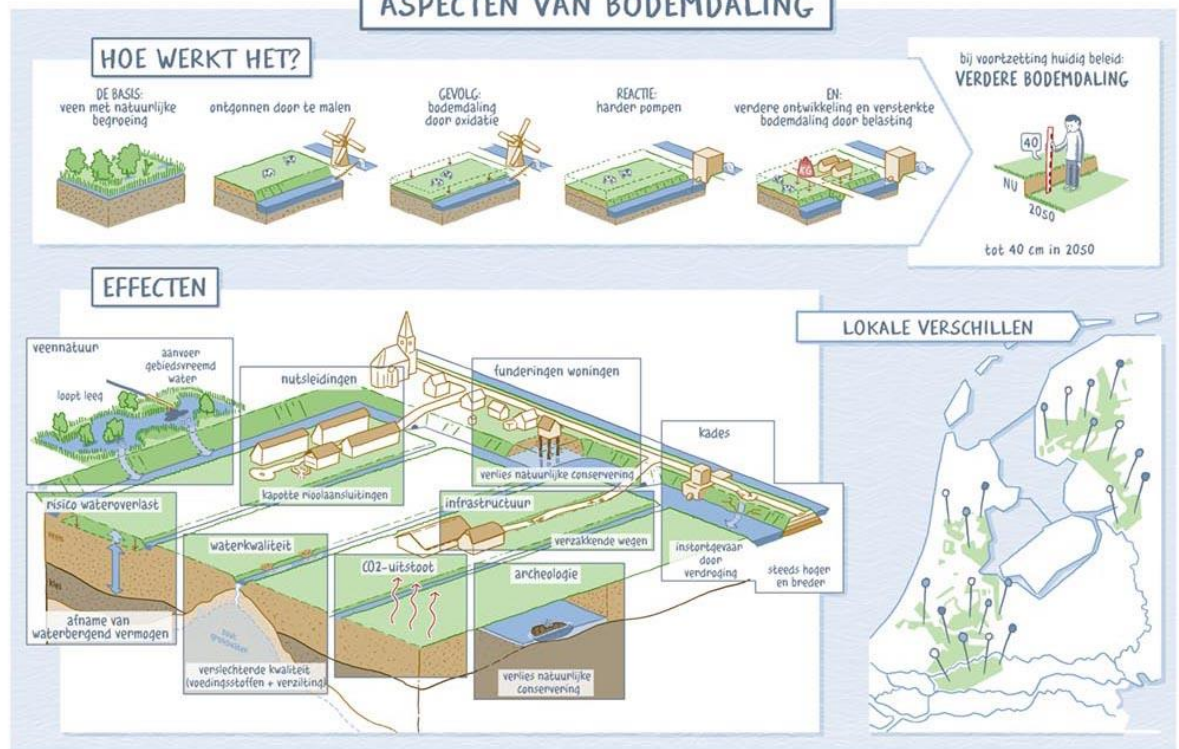
---

¹⁴ In ons gebied ligt ongeveer 20.000 hectare veengebied. Hiervan is circa 14.000 hectare landbouwgrond, de rest is vooral natuurgebied. Dit is ongeveer 10% van het gebied in Nederland dat gevoelig is voor bodemdaling.

¹⁵per hectare grond tussen de 20 en 35 ton CO₂ per jaar vrij. Tel daar de uitstoot van sloten bij op en ons gebied stoot in totaal 588.000 ton CO₂ per jaar uit.

¹⁶ Uitleg maatregelen tegen bodemdaling: <https://youtu.be/rY8wYUhZg7E>

IN HET VEEN ASPECTEN VAN BODEMDALING

- **Het maken van slimme locatiekeuzes.** Het waterschap stimuleert de samenleving om meer waterbewust te wonen en te werken: wonen op lage, overstroombare plaatsen met een kwetsbare waterhuishouding moet sterk worden ontmoedigd. Zo hopen we te voorkomen dat extra grondstoffen en energie, met de daarbij behorende CO₂ uitstoot, nodig zijn om bijvoorbeeld woningen of grond op (te) lage plaatsen droog te houden.
- **Het benutten van kansen.** In ruimtelijke ontwikkelingen moet het waterschap proactief kansen voor maatschappelijke meerwaarde benutten. Bijvoorbeeld door recreatie, natuurontwikkeling en educatie mogelijk te maken. Vroegtijdig en intensief samenwerken met andere overheden en organisaties is hiervoor noodzakelijk.

Het waterschap werkt klimaatbestendig

Het klimaat verandert: sinds 1900 is de temperatuur in Nederland met bijna 1,5 °C gestegen (hittestress) en is de hoeveelheid neerslag gemiddeld met 20-25 % toegenomen. We krijgen steeds vaker te maken met lange droge perioden. Maar ook met meer hoosbuien. Nederland is extra kwetsbaar voor overstromingen omdat ons land voor een groot deel onder de zeespiegel ligt. Hierdoor wordt het steeds moeilijker om ons water op peil te houden. Gemalen moeten bijvoorbeeld langer en vaker draaien om het teveel aan water naar de boezem te pompen. Het is daarom belangrijk dat de boezem ook in de toekomst genoeg ruimte heeft om het water af te kunnen voeren. Daarom heeft Waterschap Amstel, Gooi en Vecht het nieuwe boezemplan 2.0 in 2022 vastgesteld.

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

Het boezemsysteem is een aan- en afvoersysteem van water. In natte tijden voert het boezemwater vanuit de polders af en in droge tijden indien nodig (zoet) water naar polders aan. De boezem helpt dus om het waterpeil in het gebied goed te houden.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Herstellen van het natuurlijke bodem- en watersysteem.** De gevolgen van klimaatverandering kunnen we alleen opvangen door de veerkracht van het natuurlijke bodem- en watersysteem te herstellen, robuuste verbindingen tussen de bebouwde omgeving en het landelijk gebied aan te leggen en effectieve afvoer- en bergingsvoorzieningen te realiseren.
- **De rekening niet doorschuiven naar toekomstige generaties.** De ChristenUnie wil dat de openbare ruimte in Nederland ruim vóór 2050 water robuust, duurzaam en klimaatbestendig is. Wij mogen door onze keuzes generaties na ons niet opscheppen met torenhoge lasten en niet-beheersbare maatschappelijke vraagstukken. Als waterschap kunnen we dat niet alleen, we zullen de handen ineen moeten slaan om samen met gemeenten, provincies en bedrijven en bewoners te werken aan klimaatbestendige leefomgeving. We willen vooral ook inwoners bewust maken van de maatregelen die zij zelf kunnen treffen, zoals afkoppeling van de regenpijp van het riool. En bijvoorbeeld het gebruik van sedumdaken als waterberging te stimuleren.
- **Meer water vasthouden in onze bodem.** Herstel van het natuurlijke systeem begint met het vergroten van de infiltratie van regenwater in de bodem. Het vasthouden van water in de bodem neemt in stedelijk én landelijk gebied sterk af. Door meer water vast te houden krijgen we bij hevige regenval minder wateroverlast en tijdens droogte blijft water langer beschikbaar om verkoeling te bieden. Hooggelegen zandgronden als het Gooi moeten worden ingezet als belangrijke strategische zoetwatervoorraden. Dit grondwater vormt in tijden van droogte een belangrijke bron en buffer (verbinding) tussen natte en droge perioden.
- **Meer toezicht op grondwater.** Het beleid voor het grondwaterbeheer berust bij verschillende overheden (Rijk, provincies, waterschappen, gemeenten). Particuliere eigenaren zijn verantwoordelijk voor grondwater onder het eigen pand of perceel. Waterschappen zijn verantwoordelijk voor het 'watersysteem', inclusief grondwater en zijn 'bevoegd gezag onttrekkingen' (in de vergunningverlening). Vooral in droge perioden neemt de druk op de grondwatervoorraden toe door intensiever gebruik zoals onttrekkingen, het oppompen van grondwater voor de besproeiing en beregening van gewassen. En particuliere onttrekkingen voor tuin en zwembaden. De particuliere onttrekkingen uit de strategische grondwatervoorraden moeten tot het noodzakelijke worden beperkt. In tijden van droogte moeten deze worden verboden.
Om het grondwatersysteem robuust en klimaatbestendig te krijgen, de verdroging tegen te gaan, moet er letterlijk en figuurlijk ruimte worden gemaakt voor meer infiltratie van water in de bodem. Ook moet er werk worden gemaakt van regionale verdringingsreeksen zodat inwoners, boeren en tuinders duidelijkheid krijgen over de beschikbaarheid van water in tijden van droogte, als de vraag naar water vele malen hoger ligt dan de beschikbaarheid ervan.

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

- **Vergroenen van stedelijke gebieden.** Stedelijke gebieden zijn veelal verhard en versteend waardoor de natuurlijke veerkracht en sponswerking van de bodem is verdwenen. Minder verharding (meer infiltratie van hemelwater, minder hittestress), meer groen (verkoeling, biodiversiteit) is hard nodig. We willen voorkomen dat schoon regenwater, via verhard oppervlak, direct naar het oppervlaktewater wordt afgevoerd.¹⁷ Door het opvangen en vasthouden en gebruiken van schoon regenwater in woonwijken of door middel van infiltratie vast te houden in de bodem. De ChristenUnie ziet 'Rainproof bouwen' zoals dat in Amsterdam gebeurt als een voorbeeld voor andere gemeenten binnen het beheergebied van Waterschap AGV.

- **Ondersteunen van burgerinitiatieven.** Voor klimaatbestendige dorpen en steden hebben we fysieke groene ruimte zoals parken, wadi's, daken en tuinen nodig. De aanwezigheid van water maakt woonwijken groener en verhoogt de kwaliteit van een wijk. Wij willen dan ook stimuleren dat bij de aanleg van wijken en schoolpleinen maximale aandacht is voor klimaatbestendige-, ecologische inrichting en wateropvangmogelijkheden. Ook particuliere initiatieven willen we zoveel mogelijk stimuleren en ondersteunen.

Het waterschap werkt circulair en energieneutraal

Klimaatverandering is een belangrijke aanleiding voor de energietransitie van fossiele naar duurzame, schone bronnen. Een energie- en klimaat neutrale taakuitvoering moet het streven zijn van het waterschap AGV: energieneutraal in 2030 en volledig klimaatneutraal en circulair in 2050. Het gaat daarbij om daadwerkelijke maatregelen, geen boekhoudkundige trucs waarmee de milieubelasting alleen maar wordt verplaatst.

Dat betekent een omwenteling en omdenken in de manier waarop we omgaan met grondstoffen en onze leefomgeving. Door energie te besparen én op te wekken, grondstoffen te besparen én grondstoffen te herwinnen en hergebruiken, wordt de impact op de natuur en het milieu beperkt en de regionale economie versterkt. Dat vraagt wel een grote inspanning van ons allemaal: alle producten en diensten moeten zó slim worden

¹⁷ Denk aan "Operatie Steenbreek" waarbij open bestrating en wadi's in de wijk worden gestimuleerd.
<http://www.operatiesteenbreek.nl>

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

ontworpen dat de waarde, herbruikbaarheid, kwaliteit en levensduur voor een lange periode in een gebruikerskringloop is gegarandeerd. Van bezit naar gebruik, van afval naar grondstof, van eenmalig benutten (lineair) naar sluitende kringlopen (circulair). Als waterschap passen we dit principe toe bij het beheer en onderhoud, bij verkenning en analyses, ontwerp, inkoop en aanbesteding en uitvoering, kortom binnen het hele assetmanagement van onze eigendommen en installaties.

Duurzaam energiegebruik is noodzakelijk voor een klimaatneutrale samenleving in 2050. Om de nationale klimaatambities te halen, moet Nederland de energietransitie versnellen. Ook waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft hierbij een belangrijke rol.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Zoveel mogelijk hergebruik van materialen.** De ChristenUnie vindt het vanuit verantwoord rentmeesterschap belangrijk dat bestaande assets goed worden beheerd en onderhouden, zodat ingezet wordt op een lange levensduur. Bij noodzakelijke maatregelen worden (rest)materialen zoveel mogelijk hergebruikt.
- **Benutten van lokale kringlopen.** Nieuwe materialen zijn bio-based en bij voorkeur lokaal geproduceerd in een kringloopeconomie met nieuwe verdienmodellen. Ook willen wij het terugwinnen van grondstoffen uit het watersysteem (riet, gras, baggerspecie) en de waterketen (meststoffen, cellulose, energie, etc.) en de waarde uit deze grondstoffen maximaal benutten. Vrijkomende biomassa bij het onderhoud van wateren en dijken wordt lokaal als bodemverbeteraar verwerkt als bouwsteen in de kringlooptandbouw.
- **RWZI's als grondstoffen hubs.** De rioolwaterzuiveringsinstallaties van het waterschap AGV willen we nog meer door ontwikkelen tot belangrijke 'hubs' waar schoon water, energie en grondstoffen (fosfaat, slib) worden teruggewonnen uit rioolwater. Innovatieve oplossingen hiervoor willen wij stimuleren.
- **Opwekken en besparen van energie en meewerken aan energietransitie.** De waterschappen leveren een belangrijke bijdrage aan de verduurzaming van de energieproductie en het energiegebruik in Nederland. De komende jaren wil de ChristenUnie nog meer inzetten op warmtewinning uit rioolwaterzuiveringen, riolen of oppervlaktewater. Waterschappen moeten rioolwaterzuiveringsinstallaties inzetten als hubs voor duurzame energie.

Meewerken aan energietransitie door toepassen van creatieve en innovatieve technieken:

- nieuwe, efficiënte en energiezuinige zuiveringstechnieken;
- energiezuinige pompen;
- aquathermie: benutting van warmte uit afvalwater en het watersysteem;
- her-winnen van grondstoffen;
- het opwekken van eigen duurzame energie (gebruikmakend van zon, wind of water);
- de productie van biogas door vergisting van het zuiveringsslib.

RZWI Weesp. Werkt met Intermittend Cycle Extended Aeration System oftewel 'ICEAS systeem' dit is een energiezuinige combinatie v meerdere biologische zuiveringsprocessen in 1 tank. Zeer efficiënte manier en er is minder ruimte nodig waardoor er meer terrein beschikbaar is voor ontwikkelingen in de toekomst (bijv. voor een extra zuiveringsstap)of om uit te breiden als de bevolkingsgroei in de regio toeneemt.

- **Duurzaam en sociaal inkopen van materialen** Het waterschap kan een belangrijke bijdrage leveren aan de energie- en grondstoffentransitie door een aanzienlijk inkoopvolume. We willen circulair en energieneutraal inkopen. Om duurzame oplossingen te stimuleren rekent het waterschap met een interne CO₂-prijs van € 100/ton CO₂ en weegt de MKI (milieukostenindicator) mee in aanbestedingen. We willen gebruikmaken van duurzame materialen en het gebruik van tropisch hardhout vermijden¹⁸. Daarnaast pakt het waterschap de rol op om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een plaats te bieden. Het waterschap heeft hierin als overheid een voorbeeldfunctie.

Het waterschap zorgt voor natuur en milieu

De ChristenUnie wil als een goed rentmeester verantwoord omgaan met de natuur en het milieu voor een zo gezond mogelijke leefomgeving voor mens, plant en dier. De natuurontwikkeling lift mee met een adequaat waterbeheer. De ChristenUnie wil een grote verscheidenheid aan planten en dier soorten in sloten en watergangen bereiken. Een grote variatie levert een bijdrage aan biodiversiteit. Daarbij moet er bijzondere aandacht zijn voor weidevogels en voor de bescherming van bijenkolonies en insecten. Dit geldt ook voor het agrarisch natuurbeheer langs waterlopen.

De ChristenUnie ondersteunt het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. Waar mogelijk werken we samen aan een gezonde leefomgeving waarin het goed wonen, werken en recreëren is.

¹⁸ Als er geen alternatieven zijn, wordt tropisch hardhout alleen gebruikt als het is voorzien van een FSC-keurmerk uit een betrouwbaar land.

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Versterken van biodiversiteit.** Het waterschap stimuleert en faciliteert de ontwikkeling van biodiversiteit. Het ontstaan en behouden van biodiversiteit is een complex samenspel van waterkwaliteit, de sloten, wateroevers .
- **Beheren van sloten op een manier die goed is voor de natuur.** De ChristenUnie gaat voor een goed en verantwoord onderhoud van sloten en andere wateroevers vooral met het oog op de waterkwaliteit en biodiversiteit. We zetten ons in om zoveel mogelijk natuurvriendelijke oevers aan te leggen, zowel in onze eigen watergangen als binnen de afspraken in omgevingsplannen. We zetten ons in voor het maken van heldere afspraken in omgevingsplannen, bijvoorbeeld over het plaatsen van kunstmatige oeverbeschermingen en het toestaan van steigers. Waar mogelijk wordt de kunstmatige oeverbescherming weggelaten. Dit heeft het voordeel dat de onderhoudskosten worden beperkt. Het droogvallen van sloten ten tijde van droogte moeten we voorkomen zodat de ecologie wordt beschermd en zodat het grondwaterpeil niet verder zakt door een te laag oppervlakte waterpeil.
- **Bestrijden van invasieve exoten.** Planten en dieren die niet van nature voorkomen in ons land, vormen vaak een bedreiging voor onze veiligheid, de biodiversiteit en de waterkwaliteit. Daarom moeten ze effectief, milieu- en dier-vriendelijk worden bestreden ook om de kosten van gevolgschade te beperken. De bedreiging van planten zijn m.n. Cabomba, de Japanse duizendknoop en Waternavel En uitheemse kreeften zoals: steenkreeft, marmerkreeft en Amerikaanse rivierkreeft maar ook schaaldieren zoals de wolhandkrab. De afgelopen periode hebben we in het bestuur van het waterschap gevraagd de bestrijding van exoten zoals de Amerikaanse rivierkreeft (en Californische- en Turkse rivierkreeft) te intensiveren, helaas heeft het bestuur van het waterschap AGV dit onvoldoende ondersteund.
- **Versterken van waterkwaliteit volgens de Europese norm.** Volgens de Europese Kaderrichtlijn Water moet uiterlijk in 2027 in heel Europa de kwaliteit van het water op orde zijn, zowel chemisch als ecologisch. We houden vast aan het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water. Het waterschap meet en monitort de toestand van de wateren in haar gebied en neemt alle maatregelen die nodig zijn om aan de richtlijn te voldoen voor zover dat de verantwoordelijkheid van het waterschap is. Alleen op die manier blijft ons drink- en oppervlaktewater schoon.
- **Een gezonde visstand.** De ChristenUnie streeft naar een gezonde visstand. Bij onderhoud en nieuwe waterwerken wordt de vispasseerbaarheid meegenomen. Zie visnota AGV¹⁹. Een goede visstand draagt immers bij aan een gezonde ecologie van de wateren en heeft een positief effect op de waterkwaliteit. Om vervuiling te voorkomen zetten we in op loodvrij vissen in de sportvisserij.

---

¹⁹ https://agv.waterschapsinformatie.nl/document/10617333/1/Bijlage+4_+Nota+Vis

Het waterschap brengt water en recreëren samen

Water is belangrijk voor de recreatie. We mogen genieten van het water en de natuur. Denk aan zwemmen, schaatsen, varen of vissen²⁰. Het waterschap bevordert dat paden langs het water en de dijken zo veel mogelijk beschikbaar zijn voor wandelaars en fietsers. Ook zorgt het waterschap voor de monitoring van het zwemwater²¹, zodat er veilig gezwommen kan worden.

Soms worden recreatietaken of taken ten aanzien van gebieds- en landschapontwikkeling uitgevoerd door het waterschap. Het waterschap is daarbij niet verantwoordelijk voor de financiering. De ChristenUnie wil dat het waterschap vooraf heldere afspraken maakt met de betrokken partijen. Een belangrijke randvoorwaarde voor de ChristenUnie is dat recreatief medegebruik van het water niet in strijd mag zijn met de uitvoering van de kerntaken van het waterschap.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Tegemoetkoming recreatieve wensen van inwoners.** Zo kan er in overleg met betrokkenen, de gemeente of de provincie, ruimte ontstaan voor de aanleg van wandelpaden, kanovoorzieningen, zwemwatervoorzieningen, vissteigers of bijvoorbeeld een fietsbrug of –pont.

²⁰ Denk bijvoorbeeld aan de recreatieve hengelsport. De hengelsportfederaties (HSF) vormen een belangrijke gesprekspartner voor het waterschap. Hun kennis kan ook worden benut voor het monitoren van de (ecologische) waterkwaliteit.

²¹ Dit betreft een door de provincie aan het waterschap opgedragen neventaak.

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

- **Afstemming met de particuliere grondeigenaren.** We willen niet dat het recreatieve gebruik leidt tot overlast voor de omgeving. De plannen moeten daarom worden afgestemd met de belanghebbenden met name met particuliere grondeigenaren.
- **Een goede omgang met de Nederlandse historie in en rond het water.** Er moet daarom zorgvuldig worden omgegaan met het watererfgoed zoals waardevolle watermolens, sluizen en gemalen. Bijzondere watergangen zoals beken, sprengen, inundatiekanalen of fortgrachten onderhouden we goed.
- **De realisatie van architectonische verantwoorde gebouwen en gemalen.** Bij de aanleg van watergangen, dijken of andere waterinfrastructuur wordt gezorgd dat deze goed worden ingepast in het landschap.
- **Goede voorzieningen voor de recreatievaart.** Toeristische routes met afmeerplaatsen en afgiftepunten voor vuilwater vormen de basis voor verantwoorde recreatievaart. Het waterschap zorgt voor goede handhaving van de vaarsnelheid en tegengaan van illegale lozingen, waaronder ook het wildplassen. Het waterschap maakt met de provincie heldere afspraken over deze taak²² en de financiering.

Het waterschap werkt in dienst van de samenleving

Water vormt een blauwe draad in de Bijbel. Zonder water is er geen leven. Bij de schepping heeft God ordening aangebracht in dag en nacht, water en land. Hij richtte zich daarna op de planten en dieren en tot slot was de aarde klaar voor de schepping van mensen.

²² De taak ten aanzien van de vaarwegen betreft een door de provincie aan het waterschap opgedragen neventaak.

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

Een groot deel van Nederland ligt onder zeeniveau. Nederland drijft letterlijk en figuurlijk op water. Als ChristenUnie zien we de zorg voor Gods schepping als onze opdracht en op basis daarvan nemen wij bestuurlijke verantwoordelijkheid. Dat leidt tot herkenbaar rentmeesterschap. De mens en wat zij/hij nodig heeft zien wij niet als de maat der dingen. We maken keuzes in het zoeken naar balans tussen ecologie en economie, tussen welzijn en welvaart en tussen beschermen en benutten. Wij richten ons daarbij op de lange termijn. Financiën zijn voor ons niet bepalend, maar volgen het beleid. Daarbij geldt dat ons waterschap wel stevige financiële uitdagingen kent, terwijl klimaatverandering en de energietransitie juist vragen om meer financiële middelen.

De ChristenUnie wil bewust meebouwen aan zo'n eerlijke, transparante, rechtvaardige en daadkrachtige overheid. De fractie is ook daarom zélf aanspreekbaar op haar handelen. Wij zijn goed bereikbaar, en geven rekenschap van ons handelen wanneer dat gevraagd wordt.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Gelijke kansen voor iedereen.** De ChristenUnie gelooft in de kracht van de parlementaire, democratische rechtstaat. Iedereen telt evenveel mee. Als burger en als kiezer.
- **Heldere communicatie over wat we doen.** Bij alle grote werken moet worden ingezet op optimale communicatie met ingezetenen, bedrijven, natuur- en landbouworganisaties, visverenigingen, belanghebbenden en belangstellenden. Burgers dienen tijdig de juiste informatie te krijgen. Hierbij geven we duidelijk aan wat we wel en niet kunnen.
- **Het versterken van het vertrouwen tussen overheid en haar inwoners.** De democratie kan alleen bestaan bij de gratie van het vertrouwen van burgers. Om te werken aan het vertrouwen zorgen wij voor een betrokken, wijze, transparante en toekomstgerichte bestuurscultuur. Een cultuur waarin de overheid zelf de regels en wetten precies naleeft en het vertrouwen heeft dat de burgers dat ook doen. Wij doen dat in de wetenschap dat we ook fouten maken. Wij staan open voor gesprek en geven fouten toe. Ook als dat geld kost.
- **Maatwerk burgerparticipatie.** We streven ernaar dat inwoners, bedrijven organisaties, kennisinstellingen en medeoverheden vroegtijdig en volwaardig betrokken worden bij gebiedsprocessen en projecten. Dit stimuleert gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Participatie voor, door en met publieke en private partners is altijd maatwerk. Daarom moet bij elk project en elk gebiedsproces vooraf worden bepaald wie op welke manier bij de planvorming en uitvoering wordt betrokken.
- **Serius nemen van adviezen.** De adviezen van Rekenkamer(commissie)s, Ombudsman en externe Bezwaaradviescommissies moeten zeer zwaar meewegen in de besluiten van het waterschap. Wij kijken hier alleen van af als we daar zwaarwegende redenen voor hebben.
- **Initiatieven van inwoners en bedrijven die helpen de grote opgaven waar we voor staan wil de ChristenUnie stimuleren en aanmoedigen.** De wateropgave is een brede maatschappelijke opgave. Het realiseren daarvan vraagt

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

inzet van allen. Dat dragen we voortdurend uit. We nodigen niet alleen overheden, maar ook maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en inwoners uit om bij te dragen. Waar nodig leveren we vanuit het waterschap een bijdrage. Dit kan financieel zijn of in een andere vorm zoals kennis, ruimte, tijd of capaciteit.

Het waterschap gaat verantwoord om met uw geld

De ChristenUnie vindt dat het waterschap Amstel, Gooi en Vecht verstandig moet omgaan met de middelen die het heeft. Een goede uitvoering van de waterschapstaken staat daarbij voorop. We spannen ons in om, vanwege de grote opgaven, de lasten voor inwoners en bedrijven eerlijk te verdelen. Bij de uitvoering van de werkzaamheden moet het waterschap altijd zoeken naar de meest efficiënte en slimme aanpak. Bij een eerlijke verdeling van de waterschapslasten hoort dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Daarbij hebben we in het bijzonder oog voor de lagere inkomens. Door de Landelijke wetgeving, die is vastgesteld door de Tweede Kamer kan het waterschap Amstel, Gooi en Vecht niet sturen op een gelijkmatige tariefontwikkeling van de verschillende categorieën kostendragers, categorieën belastingplichtigen (ingezetenen, huiseigenaren, bedrijven en landeigenaren) in de waterschap belastingen. Met name voor de Watersysteemheffing kregen de categorie Ongebouwd (agrarische landeigenaren) en Natuur een behoorlijke tariefstijging.

Als gevolg van de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne zijn de prijzen voor gas- en materialen extreem gestegen. Daarbij leidt de overspannen woningmarkt en bouwsector ook tot schaarste in beschikbare bouwmaterialen en personele middelen. Als gevolg hiervan worden investeringen groter en stijgen ook de uitvoeringskosten. Extra investeren in duurzame opwekking én besparing van energie, maakt waterschappen minder afhankelijk van gas en zorgt ervoor dat uitvoeringskosten lager worden. Investeringen in een energie-neutraal waterschap en een klimaatbestendige omgeving mogen als gevolg van deze kostenontwikkelingen niet worden uitgesteld of versoberd, maar dienen juist te worden versneld.

Het bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft jarenlang gepleit voor aanpassing van het belastingstelsel via de Unie van Waterschappen. In 2022 is door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een Wetsvoorstel Aanpassing Belastingstelsel voor de waterschappen ontwikkeld dat voor consultatie aan de leden van de Unie van Waterschappen is voorgelegd. Midden 2023 gaat er een definitief wetsvoorstel naar de Tweede Kamer. Tot dat moment is het waterschap Amstel, Gooi en Vecht gehouden aan de huidige wetgeving.

De ChristenUnie vindt dat het waterschap zijn taken en werkzaamheden uit moet voeren tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. Daarbij kijken we niet alleen naar de (korte termijn) financiële consequenties, maar ook naar de bredere maatschappelijke kosten en baten. We willen vasthouden aan het principe dat de vervuiler of de veroorzaker van een waterprobleem (mee)betaalt aan de benodigde maatregelen. Kosten en lasten willen we niet doorschuiven naar de volgende generaties.

Het waterschap werkt democratisch en legt publiekelijk verantwoording af over de genomen besluiten. Door de kwartaal rapportages en de jaarcijfers wordt inzichtelijk gerapporteerd over de uitgevoerde werkzaamheden en de besteding van de middelen. Op deze manier wil de ChristenUnie ervoor zorgen dat u weet waaraan het waterschap uw geld besteedt.

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.

De ChristenUnie kiest voor:

- **Beheersing van de waterschapslasten.** Bij de besluitvorming over investeringen worden de risico's helder in beeld gebracht. Een maatschappelijke kosten-batenanalyse mag hierbij niet ontbreken.
- **Benutten van subsidies voor projecten van het waterschap.** Middelen van het Rijk, de provincie of de Europese Unie worden door het waterschap ingezet om boven op de eigen taken extra doelen te realiseren voor natuur, recreatie en landschap. Als het waterschap neventaken uitvoert, dragen de hiervoor verantwoordelijke medeoverheden de kosten.
- **Duurzaam financieel beleid.** We verschuiven de kosten niet naar volgende generaties. Om de toekomstige rentelasten tot een acceptabel niveau te beperken wordt een schuldenplafond gehanteerd. Er moet niet te gemakkelijk worden geleend. De tekorten die de afgelopen jaren zijn opgelopen moeten de komende jaren geleidelijk weer worden ingehaald.
- **Geld voor versnelling naar CO2-neutraal waterschap.** Financiële voordelen, die waterschappen hebben uit hun eigen fossielvrije duurzame energieopwekking, worden voornamelijk gebruikt voor het door ontwikkelen van projecten die bijdragen van het behalen van de klimaatdoelstellingen van 2030. Op deze manier versnellen we een CO2-neutraal waterschap.
- **Eerlijke en integere omgang met investeringen.** Voor investeringen willen we afschrijven over de reëel te verwachten levensduur. De ChristenUnie wil kapitaalvernietiging voorkomen en niet meewerken aan boekhoudkundige, fiscale trucs of te risicovolle financiële constructies om een gunstigere lastenontwikkeling voor te spiegelen.
- **Gelijke behandeling van particulieren en bedrijven.** We willen voorkomen dat particulieren of bedrijven worden geconfronteerd met onevenredige hoge eigen kosten²³. Het waterschap zoekt naar maatschappelijke oplossingen om de kosten voor iedereen te beperken.
- **Eerlijke kostenverdeling over de verschillende belangencategorieën.** Naar verhouding betalen ingezetenen nu vaak te veel. Onze uitgangspunten zijn: de vervuiler of degene die het meeste voordeel heeft bij de waterschapstaak betaalt ook het meest. Bij een herziening van het belastingstelsel, zal dit ons uitgangspunt zijn.
- **Kwijtschelding.** Voor ingezetenen en bedrijven die vanwege geringe financiële middelen de waterschapsbelasting niet kunnen betalen wil de ChristenUnie de mogelijkheid van kwijtschelding ruim toepassen. En afstemmen met gemeenten.

---

²³Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het ontbreken van een rioolaansluiting, het onderhoud van een beschoeiing langs een vaarweg of de kosten voor het verwijderen van verontreinigde bagger. Indien nodig werkt het waterschap mee aan een individuele oplossing.

- **Eigen rekenkamer.** Een eigen rekenkamer ondersteunt bij de controle op een efficiënte realisatie van de doelen van het waterschap door het algemene bestuur van het waterschap. Ook kan worden samengewerkt met rekenkamers van andere waterschappen.
- **Samenwerken met andere overheden** De ChristenUnie wil dat er heldere afspraken zijn over de kostenverdeling tussen overheden. Zodat er een zichtbaar positief financieel resultaat is voor inwoners en bedrijven.²⁴ Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht stemt de watertaken af met andere overheden en zoekt actief naar mogelijkheden om de samenwerking te vergroten, bijvoorbeeld door de samenwerking in de waterketen te continueren en waar mogelijk uit te breiden. Kosten en lasten worden niet afgewenteld op de volgende generaties.

²⁴ In het Nationale Bestuursakkoord Water zijn door de overheidsorganisaties landelijke afspraken gemaakt over samenwerking en kostenbesparing. De waterschappen voeren de gemaakte afspraken uit.

Ruimte voor elkaar en ruimte voor water is ruimte voor later.